สำนักมาตรฐานและประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
80 ถ.นครสวรรค์ ต.ตลาด อ.เมือง จ.มหาสารคาม 44000
โทรศัพท์ 0-4371-3080-9 ต่อ 212, 422 โทรศัพท์/โทรสาร 0-4372-2214
เว็บไซต์ : http://qa.rmu.ac.th E-mail : qa.rmu1@gmail.com

การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
คู่มือ CONFLICT OF INTEREST
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มีนาคม 2560

คำนำ

คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ได้รวบรวมหลักการ แนวทาง วิธีการปฏิบัติ และตัวอย่างแบบฟอร์มการดำเนินการ เพื่อการบริหารจัดการระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์สาธารณะ ที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม คู่มือเล่มนี้จะนำเสนอถึงหลักการ แนวคิด วิธีการปฏิบัติ และตัวอย่างแบบฟอร์มการดำเนินการ พร้อมข้อเสนอแนวทางนำไปปรับใช้ในการบริหารจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนเพื่อลดปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ให้หมดไป ในที่สุด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามทุกระดับทุกคน รวมทั้งผู้ที่สนใจศึกษาแนวทางเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในการบริหารและเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มีนาคม 2560

สารบัญ

หน้า

คำนำ ก

สารบัญ ข

ส่วนที่ 1 บทนำ 1
ส่วนที่ 2 ความหมายและผลประโยชน์ทับซ้อน 3
2.1 นิยามศัพท์ 3
2.2 ศัพท์ที่เกี่ยวข้อง 4
2.3 ความหมายและประเภทของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล กับประโยชน์ส่วนรวม 6
ส่วนที่ 3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อน 9
3.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง 9
ส่วนที่ 4 แนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน 13
4.1 พฤติกรรมที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน 13
4.2 ตัวอย่างการปฏิบัติงานที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน 13
4.3 พฤติกรรมสุ่มเสี่ยงของข้าราชการประจำ 14
4.4 กิจกรรมที่มีความเสี่ยงเกี่ยวกับการตรวจสอบ ประเมินราคาและ การจัดซื้อจัดจ้าง 14
4.5 ปัจจัยที่ทำให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน 14
4.6 แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน 15
4.7 กรณีการรับของขวัญหรือรับผลประโยชน์ 17
4.8 โทษของการฝ่าฝืน 18
ส่วนที่ 5 ขั้นตอนและช่องทางการแจ้งเบาะแสกรณีพบเห็นการกระทำความผิด 20
5.1 ขั้นตอนการปฏิบัติกรณีพบเห็นพฤติกรรมที่นำสู่การมี ผลประโยชน์ทับซ้อน 20
5.2 ขั้นตอนกระบวนการดำเนินการ 20
ภาคผนวก 22
คณะผู้จัดทำ 33

ส่วนที่ 1 บทนำ

"งานราชการนั้น คือ งานของแผ่นดิน ข้าราชการจึงต้องสำเหนียก
ตระหนักอยู่ตลอดเวลาถึงฐานะและหน้าที่ของตน แล้วตั้งใจปฏิบัติงานทุกอย่าง
โดยเต็มกำลังสติปัญญาความสามารถ ด้วยความสุจริตเที่ยงตรง และด้วยความมีสติยั้งคิด
รู้ว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดผิด สิ่งใดควรกระทำ สิ่งใดควรงดเว้น เพื่อให้งานที่ทำ ปราศจากโทษเสียหาย
และบังเกิดผลประโยชน์ที่แท้ คือ ความเจริญมั่นคงของประเทศชาติและประชาชน."

พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน
เนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน ปีพุทธศักราช 2551

เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2551

ณ พระตำ หนักจิตรลดารโหฐาน

ปัจจุบัน ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบหรือการคอร์รัปชันถือได้ว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือประเทศที่ด้อยพัฒนาต่างต้องเผชิญกับ ปัญหาจากการคอร์รัปชัน และได้กลายเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดปัญหาหนึ่งของหลายประเทศ ซึ่งยังไม่มีทีท่าว่าจะหมดไป ทั้งยังทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นเรื่อยๆ แม้ว่าหลายประเทศจะมีระบบการบริหารราชการสมัยใหม่ และมีการรณรงค์จากองค์กรของรัฐ องค์กรอิสระ และภาคประชาชนแต่ทุกฝ่ายต่างเห็นพ้องกันว่า คอร์รัปชันเป็นปัญหาที่นำไปสู่ความยากจนและเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางการพัฒนาอย่างแท้จริง ดังจะเห็นได้จากหลายองค์กร เช่น ธนาคารโลกได้เล็งเห็นถึงภัยร้ายจากการคอร์รัปชันว่าเป็นศัตรูหมายเลขหนึ่ง ในการพัฒนาประเทศและเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความยากจน พร้อมตั้ง เป้าหมายว่า ธนาคารโลกจะมุ่งดึงภาคีต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชัน เพื่อปูทางไปสู่การกำจัดความยากจนให้หมดสิ้นไป ภายในปี 2573 เป็นต้น

รัฐบาลภายใต้การนำ ของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ให้ความสำคัญกับการผลักดันให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติและรัฐบาลได้แถลง นโยบาย 11 ด้าน อันรวมถึงประเด็นเรื่องการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยจัดระบบอัตรากำลังและปรับปรุงค่าตอบแทนบุคลากรภาครัฐให้เหมาะสมและเป็นธรรม ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อสร้างความเชื่อมั่นวางใจในระบบราชการ เสริมสร้างระบบคุณธรรม รวมทั้งปรับปรุงและจัดให้มีกฎหมายที่ครอบคลุมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในภาครัฐทุกระดับ ปัจจุบัน หน่วยงานต่างๆ เช่น สำ นักงาน ก.พ. จึงได้เผยแพร่องค์ความรู้ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยเฉพาะเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำ นักงาน ป.ป.ท.) และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ได้จัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556-2560) และพัฒนาเครื่องมือ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงาน

ภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ครอบคลุม ประเด็น การประเมิน 5 ด้าน อันรวมถึง การต่อต้านการทุจริตในองค์กร ซึ่งสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ผ่านกิจกรรมต่างๆ อันรวมถึงการให้ ความรู้ตามคู่มือหรือประมวลจริยธรรมเกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานด้วย เพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริตข้างต้น และเพื่อนำ เครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐสู่การปฏิบัติ ให้เป็นกลไกสำคัญที่จะป้องกันการทุจริต โดยเฉพาะการกระทำที่เอื้อต่อการมีผลประโยชน์ทับซ้อนของเจ้าหน้าที่ในภาครัฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นหน่วยงานหนึ่งที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบงบประมาณและประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment) ประเภทสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและในกำกับของรัฐ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 โดยมหาวิทยาลัยฯ ได้ดำเนินการตามกรอบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 โดยผู้บริหารของหน่วยงานได้แสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารงานหน่วยงาน และได้เห็นถึงความสำคัญของการจัดทำคู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนเล่มนี้ขึ้น โดยได้รับความสนับสนุนข้อมูลพื้นฐานจากสำนักงาน ป.ป.ช. และ สกอ. และสาระที่ประมวลมาจากโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ที่ มหาวิทยาลัยฯ ได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2560 ซึ่งได้รับเกียรติจาก ดร.ภาส ภาสสัทธา วิทยากรจากสำ นักงาน ป.ป.ช. และสภากรุงเทพมหานคร และ พ.ต.ท.พงศ์อินทร์ อินทรขาว อดีตรองอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) มาร่วม บรรยายและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว มหาวิทยาลัยฯ ได้จัดทำคู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนเพื่อใช้เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ให้เกิดความตระหนักถึงปัญหาในเรื่องดังกล่าว รวมทั้งเป็นข้อมูลให้ประชาชนและผู้สนใจ ได้ศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานการปฏิบัติตนในการร่วมกันรณรงค์สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคม ที่สุจริต โปร่งใส และเป็นสังคมที่ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาสร้างสังคมไทย ให้เป็นสังคมที่ใสสะอาด ลดระดับการทุจริตประพฤติมิชอบในสังคมไทยให้เทียบเท่าระดับมาตรฐานสากลได้ต่อไป

ดังนั้น หากข้าราชการและพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐขาดจิตสำนึกในหน้าที่ ที่จะปกป้องผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ มีการใช้อำนาจทางราชการโดยมิชอบในการ ดำเนินกิจกรรมเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อตนเอง กลุ่ม พรรคพวกพ้องเหนือผลประโยชน์ส่วนรวมย่อมส่งผลกระทบต่อสถาบันราชการ และสร้างความเสียหายต่อประเทศชาติและประชาชน ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐควรสร้างความตระหนัก และหามาตรการเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหา เพื่อนำ มาสู่การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมและค่านิยม การสร้างจิตสำนึกและเสริมสร้างจริยธรรมของเจ้าหน้าที่และพนักงานของรัฐในการทำงานเพื่อส่วนรวม ยึดถือหลักจริยธรรม และผลประโยชน์ส่วนรวมในการปฏิบัติราชการเป็นสำคัญ

ส่วนที่ 2

ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน

2.1 นิยามศัพท์

ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest: COI) หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ขัดแย้งกัน หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องเป็นหลัก ซึ่งถือเป็นความผิดเชิงจริยธรรมและเป็นความผิดขั้นแรกที่จะนำไปสู่การทุจริต จากความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อนภาษาไทยใช้อยู่ 3 อย่าง คือ

1. ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม
2. ผลประโยชน์ทับซ้อน
3. ผลประโยชน์ขัดกัน

สำนักงาน ก.พ. ได้นิยามความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ทับซ้อนและผลประโยชน์ส่วนรวม หรือ Conflict of Interests หมายถึง สถานการณ์หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงาน บริษัท หรือผู้บริการมีผลประโยชน์ส่วนตัวมากจนมีผลต่อการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้องมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนาในรูปแบบที่หลากหลาย จนกระทั่งกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ไม่เห็นว่าเป็นความผิด ตัวอย่างการกระทำดังกล่าวมีให้พบเห็นได้มากในสังคม ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากการยึดผลประโยชน์ส่วนตนเป็นหลักได้ส่งเสียหายให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติ ก่อให้เกิดการกระทำที่ผิดจริยธรรมและจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะแต่ทำหน้าที่กับตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้องเป็นหลัก

ผลประโยชน์ส่วนตัว (private interest) “ผลประโยชน์” คือ สิ่งใด ๆ ที่มีผลต่อบุคคล/กลุ่ม ไม่ว่าในทางบวกหรือลบ “ผลประโยชน์ส่วนตน” ไม่ได้ครอบคลุมเพียงผลประโยชน์ด้านการงานหรือธุรกิจของเจ้าหน้าที่ แต่รวมถึงคนที่ติดต่อสัมพันธ์ด้วย เช่น เพื่อน ญาติ คู่แข่ง ศัตรู เมื่อใดเจ้าหน้าที่ประสงค์จะให้คนเหล่านี้ได้หรือเสียประโยชน์ เมื่อนั้นก็คือว่ามีเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนมาเกี่ยวข้อง ผลประโยชน์ส่วนตนมี 2 ประเภท คือ ที่เกี่ยวกับเงิน (pecuniay) และที่ไม่เกี่ยวกับเงิน (non–pecuniary)

1. ผลประโยชน์ส่วนตนที่เกี่ยวกับเงิน ไม่ได้เกี่ยวกับการได้มาซึ่งเงินทองเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวกับการเพิ่มพูนประโยชน์หรือปกป้องการสูญเสียของสิ่งที่มีอยู่แล้ว เช่น ที่ดิน หุ้น ตำแหน่งในบริษัทที่รับงานจากหน่วยงาน รวมถึงการได้มาซึ่งผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรูปตัวเงิน เช่น สัมปทาน ส่วนลดของขวัญ หรือของที่แสดงน้ำใจไม่ตรีอื่นๆ
2. ผลประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับเงิน เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว หรือกิจกรรมทางสังคม วัฒนธรรมอื่นๆ เช่น สถาบันการศึกษา สมาคม ลัทธิ แนวคิด มักอยู่ในรูปความลำเอียง/อคติ/เลือกที่รับกมักที่ชัง และมีข้อสังเกตว่าแม้แต่ความเชื่อ/ความคิดเห็นส่วนตัวที่จัดอยู่ในประเภทนี้

ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests) องค์กรสากล คือ Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) นิยามว่าเป็นความทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ทับซ้อน มี 3 ประเภท คือ

1. ผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นจริง (actual) มีความทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและสาธารณะเกิดขึ้น

2. ผลประโยชน์ทับซ้อนที่เห็น (perceived & apparent) เป็นผลประโยชน์ทับซ้อนที่คนเห็นว่ามี แต่จริง ๆ อาจไม่มี ถ้าจัดการผลประดยชน์ทับซ้อนประเภทนี้อย่างขาดประสิทธิภาพก็อาจนำมาซึ่งผลเสียไม่น้อยกว่าการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นจริงข้อนี้แสดงว่าเจ้าหน้าที่ไม่เพียงแต่จะต้องประพฤติตนอย่างมีจริยธรรมเท่านั้น แต่ต้องทำให้คนอื่นๆ รับรู้และเห็นด้วยว่าไม่ได้รับประโยชน์เช่นนั้นจริง

3. ผลประโยชน์ทับซ้อนที่เป็นไปได้ (potential) ผลประโยชน์ส่วนตนที่มีในปัจจุบันอาจจะทับซ้อนกับผลประโยชน์สาธารณะได้ในอนาคต

หน้าที่ทับซ้อน (Conflict of duty) หรือผลประโยชน์เบียดซ้อนกัน (competing interests) มี 2 ประเภท

1. ประเภทแรก เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่มีบทบาทหน้าที่มากกว่าหนึ่ง เช่น เป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานและเป็นเจ้าหน้าที่บทบาทหน้าที่มากกว่าหนึ่ง เช่น เป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานและเป็นคณะกรรมการด้านระเบียบวินัยประจำหน่วยงานด้วยปัญหาจะเกิดเมื่อไม่สามารถแยกแยะบทบาทหน้าที่ทั้งสองออกจากกันได้อาจทำให้ทำงานไม่มีประสิทธิภาพหรือแม้กระทั่งเกิดความผิดพลาดหรือผิดกฎหมาย ปกติหน่วยงานมักมีกลไกป้องกันปัญหานี้โดยแยกแยะบทบาทหน้าที่ต่างๆ ให้ชัดเจน แต่ก็ยังมีปัญหาได้โดยเฉพาะอดย่างยิ่งในหน่วยงานที่มีกำลังคนน้อยหรือมีเจ้าหน้าที่บางคนเท่านั้นที่สามารถทำงานบางอย่างที่คนอื่นๆ ทำไม่ได้ คนส่วนใหญ่ไม่ค่อยห่วงปัญหานี้กันเพราะดูเหมือนไม่มีเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนมาเกี่ยวข้อง

2. ประเภทที่สอง เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่มีบทบาทหน้าที่มากกว่าหนึ่งบทบาท และการทำบทบาทหน้าที่ในหน่วยงานหนึ่งนั้น ทำให้ได้ข้อมูลภายในบางอย่างที่อาจนำมาใช้ประโยชน์แก่การทำบทบาทหน้าที่ให้แก่อีกหน่วยงานหนึ่งได้ ผลเสียคือ ถ้านำข้อมูลมาใช้ก็อาจเกิดการประพฤติมิชอบหรือความลำเยอง/อคติต่อคนบางกลุ่มควรถือว่าห้าที่ทับซ้อนเป็นปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนด้วย เพราะว่ามีหลักการจัดการแบบเดียวกั้น นั่นคือการตัดสินใจทำหน้าที่ต้องเป็นกลางและกลำกการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนนำมามาจัดการกับหน้าที่ทับซ้อนได้

2.2 ศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

การทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา1 (1) หมายถึง “เพื่อแสวงหาประโยชนที่มิควรไดโดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผูอื่น” คำว่า “ทุจริตต่อหน้าที่” ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา4 หมายถึง “การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหนง หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ทั้งที่ตนมิไดมีตำแหน่งหรือหน้าที่ นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ทั้งนี้เพื่อแสวงหาประโยชนที่มิควรไดโดยชอบสำหรับตนเองหรือผูอื่น”

ปพฤติมิชอบ หมายความว่า “ไมเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ คำสั่งของผู้บังคับบัญชา มติคณะรัฐมนตรีแบบธรรมเนียมของทางราชการ หรือตามทำนองคลองธรรม คือไมเป็นไปตามทาง ที่ถูกที่ควร”

การคอร์รัปชัน ศาสตราจารย์ Robert Klitgaard ศาสตราจารย์ด้านเศรษฐศาสตร์จากมหาวิทยาลัย Claremont Graduate University (CGU) เมือง Claremont ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้นิยามความหมายของคำว่า คอร์รัปชัน ว่าหมายถึง การใช้อำนาจ หน้าที่เพื่อให้ได้รับประโยชน์ของตัวเองและ/หรือพวกพ้อง แบ่งเป็น Petty Corruption และ Grand Corruption คอรัปชันประกอบไปด้วย Supply Side และ Demand Side ซึ่งเป็นการสมยอมกันทั้งสองฝ่ายเพื่อให้ได้ประโยชน์แก่กันและกัน และถือเป็นเรื่องสาธารณะ เพราะเป็นการรบกวนระบบ เพิ่มต้นทุนที่ไม่เป็นธรรมให้กับสังคมและส่งผลกระทบแก่คนส่วนใหญ่ คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน | 11 โดยเฉพาะคนจนซึ่งมักไม่มีทางเลือกในสังคม การคอร์รัปชันแบ่งเป็น In Cash และ In Kind ทั้งนี้ ศาสตราจารย์ Robert Klitgaard ตั้งสมการว่า C = M + D - A โดยที่ C = Corruption, M = Monopoly, D = Discretion, A = Accountability หมายความว่า การคอร์รัปชันจะเกิดมากขึ้น ถ้ากฎระเบียบไม่ชัดเจน ไม่มีการตรวจสอบที่ดี และหากอำนาจการตัดสินใจอิงตามการใช้ดุลพินิจสูง

หน้าที่สาธารณะ (public duty) หน้าที่สาธารณะของผู้ที่ทำงานให้ภาครัฐ คือ การให้ความสำคัญอันดับต้นแก่ประโยชน์สาธารณ (public interest) คนเหล่านี้ไม่จำกัดเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศเท่านั้น แต่ยังรวมถึงคนอื่น ๆ ที่ทำงานให้ภาครัฐ เช่น ที่ปรึกษา อาสาสมัคร

ประโยชน์สาธารณะ คือประโยชน์ของชุมชนโดยรวม ไม่ใช่ผลรวมของผลประโยชน์ของปัจเจกบุคคล และไม่ใช่ผลประโยชน์ของกลุ่มคน การระบุผลประโยชน์สาธารณะไม่ใช่เรื่องง่ายแต่ในเบื้องต้นเจ้าหน้าที่ภาครัฐสามารถให้ความสำคัญอันดับต้นแก่สิ่งนี้ โดย

- ทำงานตามหน้าที่อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ
- ทำงานตามหน้าที่ตามกรอบและมาตรฐานทางจริยธรรม
- ระบุผลประโยชน์ทับซ้อนที่ตนเองมีหรืออาจจะมีและจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
- ให้ความสำคัญอันดับต้นแก่ผลประโยชน์สาธารณะ มีความคาดหวังว่าเจ้าหน้าที่ต้องจำกัดขอบเขตที่ประโยชน์ส่วนตนจะมามีผลต่อความเป็นกลางในการทำหน้าที่
- หลีกเลี่ยงการตัดสินใจหรือการทำหน้าที่ที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- หลีกเลี่ยงการกระทำ/กิจกรรมส่วนตนที่อาจทำให้คนเห็นว่าได้ประโยชน์จากข้อมูลภายใน
- หลีกเลี่ยงการใช้ตำแหน่งหน้าที่หรือทรัพยากรของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตน
- ป้องกันข้อครหาว่าได้รับผลประโยชน์ที่ไม่สมควรจากการใช้อำนาจหน้าที่
- ไม่ใช้ประโยชน์จากตำแหน่งหรือข้อมูลภายในที่ได้ขณะอยู่ในตำแหน่ง ขณะที่ไปหาตำแหน่งงานใหม่

2.3 ความหมายและประเภทของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

2.3.1 ความหมาย

ความขัดแย้ง (Conflict) สถานการณ์ที่ขัดกัน ไม่ลงรอยเป็นเหตุการณ์อันเกิดขึ้นเมื่อบุคคลไม่สามารถตัดสินใจกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ความขัดแย้งอาจเกิดขึ้นได้จากความไม่ลงรอยกันในเรื่องความคิด แนวทางปฏิบัติ หรือผลประโยชน์

ผลประโยชน์ส่วนตน (Private Interests) เป็นผลตอบแทนที่บุคคลได้รับ โดยเห็นว่ามีคุณค่าที่สนองตอบความต้องการของตนเองหรือของกลุ่มที่ตนเองเกี่ยวข้อง ผลประโยชน์เป็นสิ่งจูงใจให้คนเรามีพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการทั้งหลาย (เพ็ญศรี วายวานนท์,2527:154)

ผลประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์สาธารณะ (Public Interests) หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่ให้ประโยชน์สุขแก่บุคคลทั้งหลายในสังคม ผลประโยชน์สาธารณะ ยังหมายรวมถึงหลักประโยชน์ต่อมวลสมาชิกในสังคม

ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interests)เป็นสถานการณ์ที่บุคคลในฐานะพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ใช้ตำแหน่งหรืออำนาจหน้าที่ในการแสวงประโยชน์แก่ตนเอง กลุ่มหรือพวกพ้อง ซึ่งเป็นการลดเมิดทางจริยธรรม และส่งผลกระทบหรือความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ คำอื่นที่มีความหมายถึงความขัดแย้งกันแก่งประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม ได้แก่ การมีผลประโยชน์ทับซ้อน ความขัดกันระหว่างผลประโยชน์ของผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะ และรวมถึงคอร์รัปชั่นเชิงนโยบาย คอร์รัปชั่นสีเทา

ดังนั้น เมื่อ ผลประโยชน์ส่วนบุคคล กับ ผลประโยชน์ส่วนรวม ขัดกัน เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีหน้าที่รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ จึงต้องไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง

2.3.2 ประเภทของผลประโยชน์ทับซ้อน

รูปแบบพฤติกรรมและการกระทำที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นไปในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1) การรับของขวัญหรือรับผลประโยชน์ คือ การรับของขวัญและความสะดวกสบาย ที่เกิดความเหมาะสม ซึ่งอาจส่งผลต่อบุคคลในการปฏิบัติงานในหน้าที่ การรับของขวัญ มีได้ในหลายรูปแบบ เช่น การลดราคาของที่ซื้อให้ การเลี้ยงอาหารอย่างฟุ่มเฟือย ตลอดจน การให้ความบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ให้เอนเอียง หรือเป็นไปในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ให้ของขวัญนั้น

ตัวอย่างเช่น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญจากผู้บริหารของบริษัทเอกชน เพื่อช่วยให้บริษัทตนได้รับชนะการประมูลรับงานโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ / การที่บริษัท แห่งหนึ่งให้ของขวัญเป็นทองคำมูลค่ามากกว่า 10 บาท แก่เจ้าหน้าที่ในปีที่ผ่านมา และปีนี้ เจ้าหน้าที่เร่งรัดคืนภาษีให้กับบริษัทนั้นเป็นพิเศษ โดยลัดคิวให้ก่อนบริษัทอื่น ๆ เพราะคาดว่าจะได้รับของขวัญอีก / การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไปเป็นคณะกรรมการของบริษัท เอกชนหรือรัฐวิสาหกิตและได้รับความบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ จากบริษัทเหล่านั้น ซึ่งมีผล ต่อการให้คำวินิจฉัยหรือข้อเสนอแนะที่เป็นธรรมหรือเป็นไปในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ ต่อบริษัทผู้ให้นั้น ๆ เป็นต้น

2) การหาประโยชน์ให้ตนเอง (Self-Dealing) คือ การหาประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัว หรือพวกพ้องจากตำแหน่งหน้าที่เป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อตนเอง

ตัวอย่างเช่น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ อำนาจหน้าที่ ทำให้บริษัทตนเองหรือบริษัทครอบครัวได้รับงานเหมาจากรัฐหรือฝากลูกหลายเข้าทำงาน/การที่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทำสัญญาให้หน่วยงานต้นสังกัดซื้อคอมพิวเตอร์ สำนักงานจากบริษัทของครอบครัวตนเอง หรือบริษัทที่ตนเองมีหุ้นส่วนอยู่ / ผู้บริหารหน่วยงานทำสัญญาเช่ารถไปสัมมนา และดูงานกับบริษัท ซึ่งเป็นของเจ้าหน้าที่หรือบริษัทที่ผู้บริหารมีหุ้นส่วนอยู่ เป็นต้น

3) การทำงานหลังเกษียณ (Post-Employment) คือ การไปทำงานหลังออกจากงานเดิม โดยใช้ความรู้ประสบการณ์ หรือเอาประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง

ตัวอย่างเช่น การที่ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกษียณแล้ว ใช้อิทธิพล ที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานรัฐ รับเป็นที่ปรึกษาให้บริษัทเอกชนที่ตนเองคยติดต่อประสานงาน โดยอ้างว่าจะได้ติดต่อกับหน่วยงานรัฐได้อย่างราบรื่น/การว่าจ้างเจ้าหน้าที่ผู้เกษียณ มาทำงานในตำแหน่งเดิมที่หน่วยงานโดยไม่คุ้มค่ากับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย/การที่ ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรด้านเวชภัณฑ์และสุขภาพออกจากราชการไปทำงานใน บริษัทผลิตหรือขายยา เป็นต้น

4) การทำงานพิเศษ (Outside Employment or Moonlighting) คือ การเป็นที่ปรึกษาและการจ้างงานให้แก่ตนเอง รวมถงการใช้ตำแหน่งสถานภาพการทำงานสาธารณะในการเข้าไปเป็นนายจ้างของภาคเอกชนหรือเป็นเจ้าของเอง นอกจากนี้ยังรวมถึงการใช้เวลา และเครื่อง มือของรัฐในการทำงานพิเศษภายนอกที่ไม่ใช่อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จากหน่วยงานด้วย

ตัวอย่างเช่น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการรับจ้าง เป็นที่ปรึกษาโครงการเพื่อให้บริษัทเอกชนที่ว่าจ้างนั้นเกิดความน่าเชื่อกว่าบริษัทคู่แข่ง/การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานอย่างเต็มที่ แต่เอาเวลาไปรับงานพิเศษอื่นๆ ที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานตามกฎหมาย/การที่ผู้ตรวจสอบบัญชีภาครัฐรับงานพิเศษที่เป็นที่ปรึกษาหรือเป็นผู้ที่ทำบัญชีให้กับบริษัท ที่ต้องถูกตรวจสอบ เป็นต้น

5) การรับรู้ข้อมูลภายใน(Inside Information)คือการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้เห็นในข้อมูลลับของทางราชการ หรือนำข้อมูลไปเปิดเผย เพื่อรับสิ่งตอบแทนที่เป็นประโยชน์ในรูปของเงินหรือประโยชน์อื่นๆ หรือนำข้อมูลไปเปิดเผยให้แก่ญาติหรือพวกพ้องในการแสวงหา ผลประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้น

ตัวอย่างเช่น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบข้อมูลโครงการตัดถนนเข้าหมู่บ้าน จึงบอกให้ญาติพี่น้องไปซื้อที่ดินบริเวณโครงการดังกล่าว เพื่อขายให้กับราชการในราคาที่สูงขึ้น/การที่เจ้าหน้าที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงข่ายโทรคมนาคมทราบมาตรฐาน (Spec) วัตถุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการวางโครงข่ายโทรคมนาคมแล้วแจ้งข้อมูลให้กับบริษัทเอกชนที่ตนเองรู้จัก เพื่อให้ได้เปรียบในการประมูล เป็นต้น

6) การนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ชั่วคราวในกิจการที่เป็นส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐและทำให้หน่วยงานของรัฐเสียหายหรือเสียประโยชน์

ตัวอย่างเช่น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้มีหน้าที่ขับรถยนต์ของส่วนราชการนำน้ำมันในรถไปขายและนำเงินมาใช้จ่ายส่วนตนทำให้ส่วนราชการต้องเสียงบประมาณ เพื่อซื้อน้ำมันมากกว่าที่ควรจะเป็นพฤติกรรมดังกล่าถือเป็นการทุจริต เบียดบังผลประโยชน์ ของส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของตนเองและมีความผิดฐานลักทรัพย์

7) การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork Barreling) คือการใช้อิทธิพลทางการเมืองเพื่อเรียกผลประโยชน์ ต่อพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ

ตัวอย่างเช่น การที่นักการเมืองในจังหวัดขอเพิ่มงบประมาณเพื่อนำโครงการตัดถนนสร้างสะพานลงในจังหวัด โดยใช้ชื่อหรือนามสกุลของตนเองเป็นชื่อสะพาน/การใช้งบสาธารณะในการหาเสียง/การที่รัฐมนตรีอนุมัติโครงการไปลงในพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง เป็นต้น

รูปแบบของประโยชน์ทับซ้อน

1. การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (Accepting Benefit)
2. การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-dealing) หรือการเป็นคู่สัญญา
3. การทำงานหลังเกษียณ (Post-employment)
4. การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting)
5. การใช้ข้อมูลพิเศษ (Inside information)
6. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง (Pork-barreling)

การรับประโยชน์ต่าง ๆ

1. การรับของขวัญจากบริษัทต่างๆ
2. บริษัทสนับสนุนค่าเดินทางไปดูงานต่างประเทศ
3. หน่วยราชการรับเงินบริจาคจากธุรกิจที่เป็นลูกค้าของหน่วยงาน
4. ได้รับของแถมหรือผลประโยชน์อื่นใดจากการจัดซื้อจัดจ้าง
5. การที่คณะกรรมการกู้เงินจากสถาบันการเงินในการกำกับดูแล
6. การที่คณะกรรมการฝากญาติพี่น้องหรือคนที่คุ้นเคยเข้าทำงานในรัฐวิสาหกิจที่ตนเองกำกับดูแลอยู่

ส่วนที่ 3

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อน

3.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

มาตรา 100 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ดำเนินกิจการ ดังต่อไปนี้

(1) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(2) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(3) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเห็นหุ่นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

(4) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดที่ต้องห้ามิให้ดำเนินกิจการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคสองโดยให้ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสดังกล่าวเป็นการดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา 101 ให้นำบทบัญญัติมาตรา 100 มาใช้บังคับกับการดำเนินกิจการของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีโดยอนุโลม เว้นแต่การเป็นผู้ถือหุ้นไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งมิใช่บริษัทที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐตามมาตรา 100 (2) ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

มาตรา 102 บทบัญญัติมาตรา 100 มิให้นำมาใช้บังคับการดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งหน่วยงานที่มีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในบริษัทจำกัด มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่หน่วยงานของรัฐถือหุ้นหรือเข้าร่วมทุน

มาตรา 103 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ที่พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

มาตรา 103/1 บรรดาความผิดที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่เหนือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

บทลงโทษ

มาตรา 122 เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดผ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 100 มาตรา 101 หรือมาตรา 103 ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีความผิดมาตรา 100 วรรคสาม หากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นยินยอมด้วยในการที่คู่สมรสของตนดำเนินกิจการตามมาตรา 100 วรรคหนึ่งให้ถือว่าผู้นั้นไม่มีความผิด

2. ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 103 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจึงกำหนดหลักเกณฑ์และจำนวนทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับจากบุคคลได้โดยธรรมจรรยาไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543”

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้น

ข้อ 3 ในประกาศนี้

“ การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา” หมายความว่าการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือจากบุคคลที่ให้กันในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียมประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม

“ญาติ” หมายความว่า ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน ลุง ป้า น้า อา คู่สมรส ผู้บุพการีหรือผู้สืบสันดานของคู่สมรสบุตรบุญธรรม หรือผู้รับบุตรบุญธรรม

“ประโยชน์อื่นใด” หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคาการรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

ข้อ 4 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ 5 เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ได้ดังต่อไปนี้

(1) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานะนุรูป

(2) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคลไม่เกินสามพันบาท

(3) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

ข้อ 6 การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากต่างประเทศ ซึ่งผู้ให้มิได้ระบุให้เป็นของส่วนตัว หรือมีหรือมูลเกินกว่าสามพันบาท ไม่ว่าจะระบุเป็นของส่วนตัวหรือไม่แต่มีเหตุความจำเป็นที่จะต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรายงานรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว หากผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นยึดถือทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวนั้นไว้เป็นประโยชน์ส่วนบุคคล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินให้หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยทันที

ข้อ 7 การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือมีราคาหรือมีมูลค่ามากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ 5 ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับมาแล้วโดยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน สถาบันหรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยทันทีที่สามารถกระทำได้เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือบริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจหน่วยงานหรือสถาบันหรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด มีคำสั่งว่าไม่สมควรรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้โดยทันที ในกรณีที่ไม่สามารถคืนให้ได้ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้เป็นสิทธิของหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว

เมื่อได้ดำเนินการตามความในวรรคสองแล้ว ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไม่เคยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวเลย

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่งหรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า หรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นกรรมการ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนส่วนผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่ไม่มีผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจถอดถอน ให้แจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งที่เพื่อดำเนินการตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภา หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริง

เกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้น ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรประธานวุฒิสภา หรือประธานสภาท้องถิ่นที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นสมาชิก แล้วแต่กรณีเพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง

ข้อ 8 หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วไม่ถึงสองปีด้วย

3. ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

3.1) ส่วนคำ ปรารภ ได้กล่าวถึงค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำ หรับ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ 9 ประการของสำ นักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน 9 ข้อ ดังนี้ (1) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม (2) การมีจิตสำนึกที่ดีซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบ (3) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน (4) การยืนหยัดทำ ในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรมและถูกกฎหมาย (5) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ (6) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ไม่บิดเบือน ข้อเท็จจริง (7) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐานมีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ (8) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (9) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

3.2) หมวด 2 ข้อ 5 ให้ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้ (1) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นญาติ พี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูงหรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลยพินิจให้เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่น เพราะความชอบหรือชัง (2) ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการหรือสิ่งอำนวย ความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาต โดยชอบด้วยกฎหมาย (3) ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติการใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบ ของหน้าที่ทั้งนี้ ในกรณีมีความเคลือบแคลงหรือสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้น ยุติการกระทำ ดังกล่าวไว้ก่อนแล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการ จริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใด แล้วจึงปฏิบัติตามนั้น (4) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่น ในราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ ของทางราชการเป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการหรือประโยชน์ ส่วนรวม กับประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนกลุ่ม อันจำ เป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

3.3) หมวด 2 ข้อ 6 ให้ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงหาประโยชน์ที่มิชอบ โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่กระทำ การอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน และประโยชน์ส่วนรวม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้ (1) ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่น เรียกรับ หรือยอมจะรับซึ่งของขวัญแทนตนหรือญาติของตน ไม่ว่า ก่อนหรือหลังดำ รงตำแหน่ง หรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเกี่ยวข้อง หรือ ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นการให้โดย ธรรมจรรยา หรือการให้ตามประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป (2) ไม่ใช้ตำแหน่งหรือการกระทำ การที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใดเพราะมีอคติ (3) ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการ การดำเนินการ หรือการทำนิติกรรม หรือสัญญา ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่น จะได้ประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือ ประมวลจริยธรรม

ส่วนที่ 4

แนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

4.1 พฤติกรรมที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน

เจ้าหน้าที่ของรัฐควรมีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนเสมอ ตัวอย่างพฤติกรรมที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อนหรือเข้าข่ายความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสังคมไทย ได้แก่

1. การรับของขวัญหรือรับผลประโยชน์ เป็นการรับของขวัญและความสะดวกสบายที่เกินความเหมาะสม ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจการปฏิบัติงานในหน้าที่ในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ให้ของขวัญ
2. การหาประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัว หรือพวกพ้อง เป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อตนเอง มีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานต้นสังกัด โดยเฉพาะการจัดซื้อจัดจ้าง
3. การทำงานหลังเกษียณ เป็นการทำงานหลังออกจากราชการ โดยใช้ความรู้ประสบการณ์ หรืออิทธิพลจากที่เคยปฏิบัติหน้าที่ราชการมารับงาน หรือเอาประโยชน์ให้กับตนเอง หรือพวกพร้องหรือลาออกจากราชการเพื่อไปทำงานในหน่วยงานที่ดำเนินกิจการประเภทเดียวกัน
4. การทำงานพิเศษ เป็นที่ปรึกษาหรือตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจที่แข่งขันหรือรับงานจากหน่วยงานต้นสังกัด
5. การรับรู้ข้อมูลภายใน เป็นการนำข้อมูลลับของทางราชการไปเปิดเผยเพื่อรับสิ่งตอบแทนที่เป็นประโยชน์ในรูปของเงินหรือผลประโยชน์อื่นๆ หรือนำข้อมูลของทางราชการไปเปิดเผยให้แก่ญาติหรือพวกพ้อง เพื่อแสวงหาประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้น
6. การนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ชั่วคราวในกิจการที่เป็นส่วนตนเป็นการนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ในงานส่วนตัว
7. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมืองเป็นการใช้งบสาธารณะในการหาเสียง หรือการนำโครงการสาธารณะลงสู่เขตเลือกตั้งของตน

4.2 ตัวอย่างการปฏิบัติงานที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน

1. หาประโยชน์ให้ตนเอง
2. รับประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่
3. ใช้อิทธิพลเรียกผลตอบแทน
4. ใช้ทรัพย์สินของนายจ้างเพื่อประโยชน์ของตน
5. ใช้ข้อมูลความลับ เพื่อแสวงประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง
6. รับงานนอก แล้วส่งผลเสียให้งานในหน้าที่
7. ทำงานหลังออกจากตำแหน่งและเอื้อประโยชน์ต่อบริษัท

8. กรให้ของขวัญ ของกำนัล เพื่อหวังความก้าวหน้า
9. ให้ทิปพนักงานโรงแรมเพื่อหวังการบริการที่ดีกว่าลูกค้ารายอื่น
10. ช่วยให้ญาติมิตรทำงานในหน่วยที่ตนมีอำนาจ
11. ซื้อขายตำแหน่ง จ่ายผลประโยชน์ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของตน

4.3 พฤติกรรมสุ่มเสี่ยงของข้าราชการประจำ

1. การรับผลประโยชน์หรือการเรียกร้องสิ่งตอบแทนจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ
2. การรับงานนอกหรือการทำธุรกิจที่เบียดยังเวลาราชการ/งานโดยรวมของหน่วยงาน
3. การทำงานหลังเกษียณให้กับหน่วยงานที่มีผลประโยชน์ขัดกับหน่วยงานต้นสังกัดเดิม
4. การนำรถราชการไปใช้ในกิจธุระส่วนตัวและในหลายกรณีมีการเบิกค่าน้ำมันด้วย
5. การนำบุคลากรของหน่วยงานไปใช้เพื่อการส่วนตัว
6. การรับงานจากภายนอกจนกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ประจำ
7. การใช้สิทธิในการเบิกจ่ายยาให้แก่ญาติแล้วนำยาไปใช้ที่คลินิกส่วนตัว
8. การับประโยชน์จากระบบการร็อกบัตรคิวให้แก่เจ้าหน้าที่หรือญาติเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน

4.4 กิจกรรมที่มีความเสี่ยงเกี่ยวกับการตรวจสอบ ประเมินราคาและการจัดซื้อจัดจ้าง

1. การกำหนดมาตรฐาน (Specification) ในสินค้าที่จะจัดซื้อจัดจ้างให้บริษัทของตนหรือของพวกพ้องได้เปรียบหรือชนะในการประมูล

2. การให้ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างแก่พรรคพวก/ญาติ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ในการประมูลหรือการจ้างเหมา รวมถึงการปกปิดข้อมูล เช่น การปิดประกาศหรือเผยแพร่ข้อมูล เช่น การปิดประกาศหรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารล่าช้าหรือพ้นกำหนดการยื่นใบเสนอราคา เป็นต้น

4.5 ปัจจัยที่ทำให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวมเป็นผลมาจากการไม่สามารถแยกแยะระหว่างบทบาทหน้าที่ในเรื่องส่วนตัว และเรื่องส่วนรวมออกจากกันได้ชัดเจนและมีสาเหตุมาจากพื้นฐานความคิดแบบดั้งเดิม ของคนไทยและมีปัจจัยที่เอื้อให้เกิดพฤติกรรมทุจริต ดังนี้

1) มีฐานคิดในลักษณะบูรณาการ คือ คนไทยไม่สามารถแยกแยะระหว่างเรื่องส่วนตัวกับเรื่องส่วนรวมออกจากกันได้อย่างสิ้นเชิง ดังนี้

(1) คนไทยมีฐานความเชื่อในอดีตที่เห็นว่า ขุนนางค้าขายได้โดยไม่เป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ

(2) ตำแหน่งหน้าที่ราชการการสามารถนำมาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตัว จึงไม่มีการแยกแยะระหว่างประโยชน์ส่วนตัวออกจากประโยชน์ส่วนรวม

(3) ทัศนคติและแนวความคิดของคนในสังคมไทยยังเป็นระบบคิดแบบฐานสิบ (คือ ไม่แยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวของผู้มีอำนาจกับผลประโยชน์ส่วนรวม) จึงพัฒนาไม่ทันกับ

พื้นฐานแนวคิดของระบบกฎหมายสากลที่เป็นระบบคิดแบบฐานสอง (คือ แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวออกจากผลประโยชน์ส่วนรวมอย่างชัดเจน)

2) มีฐานคิดในเรื่องการตอบแทนบุญคุณ โดยเฉพาะบุญคุณทางการเมือง เช่น การเอื้อประโยชน์ให้ผู้เคยสนับสนุน คะแนนเสียง หรือตอบแทนตำแหน่งให้ โดยจะไม่ใช่การตอบแทนด้วยตัวเงินเป็นหลัก แต่เป็นการตอบแทนในลักษณะผลประโยชน์อย่างอื่น เช่น การให้ผลประโยชน์ หรือตำแหน่งทางการเมือง เป็นต้น

3) มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินที่สุรุ่ยสุร่าย ทำให้รายรับไม่สมดุลกับรายจ่าย เช่น มีภาวการณ์ใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล หรือเลี้ยงดูครอบครัว ฯลฯ ทำให้มีพฤติกรรมที่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดโดยผลประโยชน์ส่วนรวมและประโยชน์ส่วนตัว

4) มีความจำเป็นในการรักษาตัวรอดและลอดการเผชิญปัญหากับค่านิยม การมีผลประโยชน์ทับซ้อนทำให้ตนเองต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อน สาเหตุส่วนหนึ่งนั้นคือปัจจัยทางสังคม ซึ่งเป็นลักษณะ “ตัวกูของกู” อันเป็นค่านิยมของสังคมที่เน้นเรื่องวัตถุนิยมการอยากมีรายได้ การรักษาหน้าตาและยกหน้าตาทางสังคม ทำให้ต้องมีการแสวงหาทรัพย์สินและอำนาจมากขึ้น

5) โครงสร้างการบริหาร และการมีระบบการตรวจสอบถ่วงดุล ซึ่งฝ่ายตรวจสอบยังขาดความเข้าใจและระบบยังไม่มีประสิทธิภาพ จึงเอื้อต่อการมีพฤติกรรมที่เป็นไปในลักษณะการมีผลประโยชน์ทับซ้อนมากที่สุด

6) ปัญหาการมีผลประโยชน์ทับซ้อนเกิดจากปัจจัยด้ายกฎหมาย ดังจะเห็นได้ว่าตัวบทกฎหมายยังไม่ตอบสนองต่อสภาพปัญหาและทันต่อสภาวการณ์ปัจจุบัน กล่าวคือบทลงโทษทางกฎหมายยังไม่เพียงพอต่อการ “ป้องกัน” และ “ป้องปราม” ผู้ที่จะกระทำหรือคิดที่จะกระทำที่เอื้อต่อการมีผลประโยชน์ทับซ้อนเท่าที่ควร

4.6 แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

ความขัดแย้งระหว่าง บทบาท (Conflict of roles) หมายความว่าบุคคลดำรงตำแหน่งที่มีบทบาทสองบทบาทขัดแย้งกัน เช่น นายสมชายเป็นกรรมการสอบคัดเลือดบุคคลเข้าทำงาน โดยมีบุตรสาวของสมชายเป็นผู้สมัครสอบคนหนึ่งด้วย ซึ่งในกรณีถือว่าเกิด “การดำรงตำแหน่งอันหมิ่นเหม่ต่อการเกิดปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน” แต่ในกรณีนี้ถือว่ายังมิได้นำไปสู่การกระทำความผิดแต่ประการใด เช่น การสอบคัดเลือกบุคคลยังมิได้เกิดขึ้น หรือมีการสอบเกิดขึ้นแล้วแต่นายสมชายสามารถวางตัวเป็นกลางมิได้ช่วยเหลือบุตรสาวของตนแต่ประการใด เป็นต้น

ถ้าเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน จะต้องถอนตัวออกอย่างสมบูรณ์จากการเป็นผู้มีส่วนในการตัดสินใจ งดแสดงความคิดเห็น ละเว้นจากการให้คำปรึกษา และงดออกเสียง (Recusal) เช่น ในกรณีที่สมชายเป็นกรรมการสอบคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงานโดยมีบุตรสาวของตนสมัครเข้าร่วมสอบคัดเลือกด้วยนั้นซึ่งสถานการณ์เช่นนี้ สมชายจะต้องลาออกจากการเป็นกรรมการสอบคัดเลือก เพื่อเป็นการถอนตัวออกจากการเกี่ยวข้องกับสถานการณ์อันหมิ่นเหม่ต่อผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างสูง

แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันมิให้มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติ มาตรา 100 แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

1. การเตรียมตัวก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง (ก่อนเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ) เมื่อบุคคลผู้ใดก็ตามมีความประสงค์จะเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและเมื่อ มีความประสงค์เข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งที่

มีกฎหมายบัญญัติห้ามมิให้ดำเนิน กิจการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม เช่น ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ การเตรียมการก่อนเข้าสู่ตำแหน่งจึงมีความสำคัญยิ่งการไม่เตรียมความพร้อมจะทำให้บุคคลนั้น มีสภาพปัญหาส่วนตนที่จะต้องรักษาผลประโยชน์ส่วนตนไว้ เมื่อเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ การประกอบอาชีพบางอย่างที่ได้กระทำไว้กับรัฐ หรือ การอยู่ในฐานะต่างๆ ในธุรกิจการค้า ของเอกชนที่ทำไว้ก่อนเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ อาจจะเป็นสิ่งที่กฎหมายห้ามกระทำหรือห้าม ดำเนินการ เมื่อบุคคลนั้นได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนั้น เมื่อไม่มีการเตรียมตัวในเรื่องนี้ จึงเป็นต้นเหตุของการกระทำผิดกฎหมายและจะส่งผลร้านต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น เช่น การต้องพ้นจากตำแหน่งการได้รับโทษจำคุกหรือทั้งจำทั้งปรับ เป็นต้น

ก่อนเข้ามารับตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ บุคคลนั้นๆ จะต้องเตรียมตัวโดยตรวจสอบตนเองคู่สมรสบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ว่าได้มีการดำเนินกิจการใดๆ บ้างเมื่อครั้งที่ ตนเองอยู่ในสถานะของเอกชนก็ได้ทำธุรกิจหรือการค้าไว้กับรัฐ โดยจะต้องตรวจสอบการเป็นคู่สัญญากับรัฐ การรับสัมปทานจากรัฐหรือการเป็นการการผู้จัดการ การถือหุ้น หรือการเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการหรือการเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนต่างๆ ว่ามีหรือไม่อย่างไร และต้องสำรวจกิจการต่างๆ ของคู่สมรส รวมถึงการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบว่าก่อนเข้าสู่ตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตนเองและคู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะจะต้องดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการทำการค้า การทำธุรกิจนั้นๆ อย่างไร เมื่อไรภายในกำหนด ระยะเวลาอย่างไร

2. การปฏิบัติหน้าที่หรือดำรงตำแหน่งในระหว่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

1) เจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่ง เช่น ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ ต้องไม่ดำเนินกิจการใดๆ ที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 100 แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐทำธุรกิจกับหน่วยงานของรัฐ รวมถึงการห้ามมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญา ที่ได้ทำกับหน่วยงานของรัฐ และการห้ามเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในธุรกิจของเอกชนที่เจ้าหน้าที่ ของรัฐนั้นมีอำนาจควบคุม กำกับ ดูแล ตรวจสอบหรือดำเนินคดี การห้ามรับสัมปทาน หรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐที่มีลักษณะผูกขาดตัดตอนไม่ว่าในทางตรง หรือทางอ้อม รวมถึงการเป็นผู้ถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทาน หรือได้ทำสัญญาในลักษณะดังกล่าว และยังได้บัญญัติห้ามการเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียในฐานะ ต่าง ๆ ในธุรกิจของเอกชน ซึ่งรวมถึงการทำงานในฐานะพนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจเอกชน ที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

2) คู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตได้ห้ามคู่สมรสให้ดำเนินกิจการใดๆ ที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมไว้ด้วย การทำความเข้าใจกับคู่สมรสให้ปฏิบัติตามกฎหมาย จึงมีความสำคัญ หากไม่สามารถทำความเข้าใจกับคู่สมรสให้เข้าใจในหลักการของกฎหมายได้แล้วหรือเกิดความเข้าใจในข้อกฎหมาย ที่ไม่ถูกต้องหรือในกรณีที่คู่สมรสได้กระทำโดยความเลินเล่อ พลั้งเผลอหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์และเป็นการดำเนินกิจการที่เป็นการต้องห้าม ตามกฎหมายในมาตรา 100 การดำเนินกิจการของคู่สมรสนั้น ทำให้คู่สมรสดำเนินกิจการต่างๆ ตามที่กฎหมายห้าม เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นจะต้องได้รับโทษทางอาญาที่เกิดจากการกระทำของคู่สมรส โดยจะถูกระวางโทษจำคุกหรือปรับ แล้วแต่กรณี

ดังนั้น การทำความเข้าใจกฎหมาย มาตรา 100 เพื่อให้รู้ถึงข้อห้ามกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐและข้อห้ามมิ ให้ คู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินกิจการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเจ้าหน้าที่ ของรัฐ และคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ๆ ทั้งนี่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเพิกเฉยหรือละเลยมิได้

3) การดำเนินกิจการในภายหลังที่พ้นจากตำแหน่ง(พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ยังไม่ถึง 2 ปี) กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตามมาตรา 100 ได้บัญญัติห้ามเจ้าหน้าที่รัฐมิให้ดำเนินกิจการที่เป็นการขัดกัน ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม โดยห้ามดำเนินกิจการที่เป็นการขัดกัน ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม โดยห้ามดำเนินกิจการนั้นต่อไปอีก เป็นเวลา 2 ปี นับแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นได้พ้นจากตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐในตำแหน่งนั้น ๆ แล้ว ทั้งนี้การห้ามในส่วนนี้ได้ห้ามการดำเนินกิจการของคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย

4.7 กรณีการรับของขวัญหรือรับผลประโยชน์

คำแนะนำ : ท่านควรดำเนินการดังนี้

ในการรับของขวัญหรือผลประโยชน์ใด ๆ ท่านควรพิจารณาตอบคำถาม 3 ข้อนี้ เพื่อใช้ในการตัดสินใจว่าจะรับหรือไม่รับของขวัญหรือผลประโยชน์นั้น ๆ คือ

1. เราควรรับหรือไม่ : ตามหลักการทางจริยธรรม แม้ว่าเราไม่ควรรับแต่มีหลายโอกาสที่เราไม่สามารถปฏิเสธได้ หรือเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม อย่างไรก็ตาม มีหลายโอกาสที่ไม่เป็นการเหมาะสมที่จะรับอย่างยิ่งดังนี้

1) ถ้าเป็นการให้เงินท่านต้องปฏิเสธไม่ว่าจะเป็นโอกาสใดๆ หรือการรับเงินสดหรือสิ่งใดๆ ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินได้ เช่น หุ้น พันธบัตร หรือ ล็อตเตอรี่ ฯลฯ ล้วนเข้าข่าย การรับสินบนและเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนทั้งสิ้น

ทั้งนี้ หากได้รับการเสนอสิ่งใดๆ นอกเหนือจากเงิน สิ่งที่ควรนำมาเป็นเหตุผลในการตัดสินใจคือ ให้พิจารณาว่า ทำไมเขาจึงเสนอของขวัญหรือผลประโยชน์ดังกล่าวให้เขาและการเสนอของดังกล่าวนั้นมีผลต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติตนหรือไม่ หรือควรพิจารณา บนหลักการปฏิบัติงานในภาครัฐ ที่อยู่บนพื้นฐานว่า การกระทำและการตัดสินใจใดๆ จะต้อง กระทำด้วยความเป็นกลางปราศจากการมีส่วนได้ส่วนเสียในการให้บริการ และปกป้อง ผลประโยชน์ของสังคมไทยโดยรวม

ดังนั้น องค์กรหรือบุคคลใดๆ ไม่ควรใช้ของขวัญหรือผลประโยชน์มาแสวงหาความชอบ ผลประโยชน์ให้กับองค์กรของตนหรือตนเอง เหนือองค์กรหรือบุคคลอื่น ทำให้ สั่นคลอนความเชื่อถือไว้วางใจที่ประชาชนมีต่อรัฐ และทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในสังคม

2. เราควรรายงานการรับหรือไม่ : ท่านควรมีแนวทางพิจารณา ดังนี้

1) ของขวัญทั้งหมดที่มีค่าทางประวัติศาสตร์หรือวัฒนธรรม เช่น งานศิลปะ พระพุทธรูป เครื่องประดับโบราณ ฯลฯ แม้จะมีขนาดเล็ก แต่ก็ถือว่า ของขวัญนั้นๆ เป็นทรัพย์สินขององค์กร ไม่ว่าจะมีราคาเท่าใด

2) ของขวัญหรือผลประโยชน์ที่ได้รับเมื่อเทียบกับราคาตลาด มีค่าน้อยกว่า 3,000 บาท ไม่ต้องรายงานหรืออาจเก็บเป็นของตนเองได้ ทั้งนี้ เพื่อปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการ ป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543

3) ของขวัญหรือผลประโยชน์ใดๆ เมื่อเทียบกับราคาตลาดมีค่าเกิน 3,000 บาท ต้องรายหน่วยงานและลงทะเบียนไว้

4) ถ้าของขวัญหรือผลประโยชน์ใดๆ เมื่อเทียบกับราคาตลาดมีค่าเกิน 3,000 – 15,000 บาท และเจ้าหน้าที่มีความจำเป็นต้องรับให้องค์กร โดยหัวหน้าส่วนราชการตัดสินว่า สมควรให้ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐคนนั้นๆ รับทรัพย์สินดังกล่าวหรือไม่

5) ถ้าของขวัญหรือผลประโยชน์มีค่าทางการตลาดมากกว่า 15,000 บาท ให้ส่งมอบเป็นทรัพย์สินขององค์กร เพื่อใช้ประโยชน์สาธารณะหรือตามความเหมาะสม องค์กรอาจพิจารณาอนุญาตให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเก็บรักษาของไว้เป็นกรณีไป เช่น ของขวัญ ในการย้ายหน่วยงาน ขณะดำรงตำแหน่งเดิม ของขวัญในโอกาสเกษียณอายุราชการ หรือลาออกจากงาน เป็นต้น

6) ถ้าในปีงบประมาณใดๆ คุณค่ารวมของของขวัญและหรือผลประโยชน์ที่ได้รับ จากผู้ให้คนเดียวกันกลุ่มเดียวกัน หรือผู้ให้มีความสัมพันธ์กันหลายๆ ครั้ง เมื่อรวมกัน ทั้งปีมีค่ามากกว่า 3,000 บาท ต้องรายงานของขวัญหรือผลประโยชน์แต่ละอย่างที่ได้รับ

7) ถ้าในปีงบประมาณใดๆ ได้ของขวัญและหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากผู้บริการ แม้จะต่างคนต่างกลุ่ม เพื่อเป็นการขอบคุณในการให้บริการที่ดี แต่เมื่อรวมกันแล้วมีค่ามากกว่า 3,000 บาท ต้องรายงานของขวัญหรือผลประโยชน์แต่ละอย่างนั้น

8) ของขวัญและปรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่ได้รับเพื่อเป็นการขอบคุณจากผู้รับบริการ (ประชาชนและองค์กรเอกชน) ที่ได้อย่างสม่ำเสมอบ่อยครั้ง อาจทำให้เกิดข้อสงสัยจากประชาชนว่ามีอิทธิพลบิดเบือนก่อให้เกิดอคติในการให้บริการของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรืออาจก่อให้เกิดความ รู้สึกชอบและคาดหวังว่า จะได้รับของขวัญหรือผลประโยชน์ เมื่อมีผู้มารับบริการ ควรปฏิเสธการรับ

9) เงินสดหรือสิ่งใด ๆ ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินได้ ต้องปฏิเสธไม่รับ ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใด ๆ

3. เราสามารถเก็บไว้เป็นของตนเองได้หรือไม่

1) ปกติสามารถเก็บรักษาไว้เอง หากของขวัญหรือผลประโยชน์นั้นมีค่าไม่เกิน 3,000 บาท

2) หากมีราคาทางการตลาด ระหว่าง 3,000 – 15,000 บาท ส่วนราชการต้องพิจารณาตัดสินว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ๆ จะเก็บไว้เองได้หรือไม่

3) หากราคามากกว่า 15,000 บาท จะต้องให้เป็นทรัพย์สินของส่วนราชการ และส่วนราชการพิจารณาตัดสินว่า จะใช้ประโยชน์อย่างไร

4.8 โทษของการฝ่าฝืน

การมีพฤติกรรมใดๆ ก็ตามที่เข้าข่ายประเภทของผลประโยชน์ทับซ้อน หรือมีพฤติกรรมที่พร้อมฝ่าฝืนการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ย่อมส่งผลให้ถูกลงโทษ ตักเตือน ตัดเงินเดือน จนกระทั่งถึงไล่ออก ขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของการฝ่าฝืน นอกจากนั้น หากพฤติกรรมนั้นๆ เข้าข่ายการรับสินบน ฉ้อฉลทุจริต และสามารถพิสูจน์ได้ว่า ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นๆ

มีการรับผลประโยชน์ทับซ้อนหรือเข้าข่ายการมีพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งมีผลต่อความเป็นธรรม ก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ผู้ให้โดยมิชอบ หากถูกตัดสินว่าผิดจริง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนอาจมีส่วนร่วมในการรับโทษทางอาญาด้วย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 หมวด 9 การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม มาตรา 103 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออก โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติกำหนด

ส่วนที่ 5

ขั้นตอนและช่องทางการแจ้งเบาะแสกรณีพบเห็นการกระทำความผิด

5.1 ขั้นตอนการปฏิบัติกรณีพบเห็นพฤติกรรมที่นำสู่การมีผลประโยชน์ทับซ้อน

กรณีท่านพบเห็นหรือประสบปัญหาความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ควรดำเนินการ ดังนี้

1. เกิดขึ้นกับตัวเอง ให้พิจารณาผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นว่าส่วนรวมเสียผลประโยชน์หรือไม่ หากส่วนรวมเสียประโยชน์ ท่านควรหลีกเลี่ยง
2. เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงานหรือคนใกล้ตัว ควรให้คำแนะนำด้วยการอธิบายให้เข้าใจถึงผลหรือโทษของความขัดแงกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมรวมทั้งแนะนำวิธีการป้องกัน เพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ

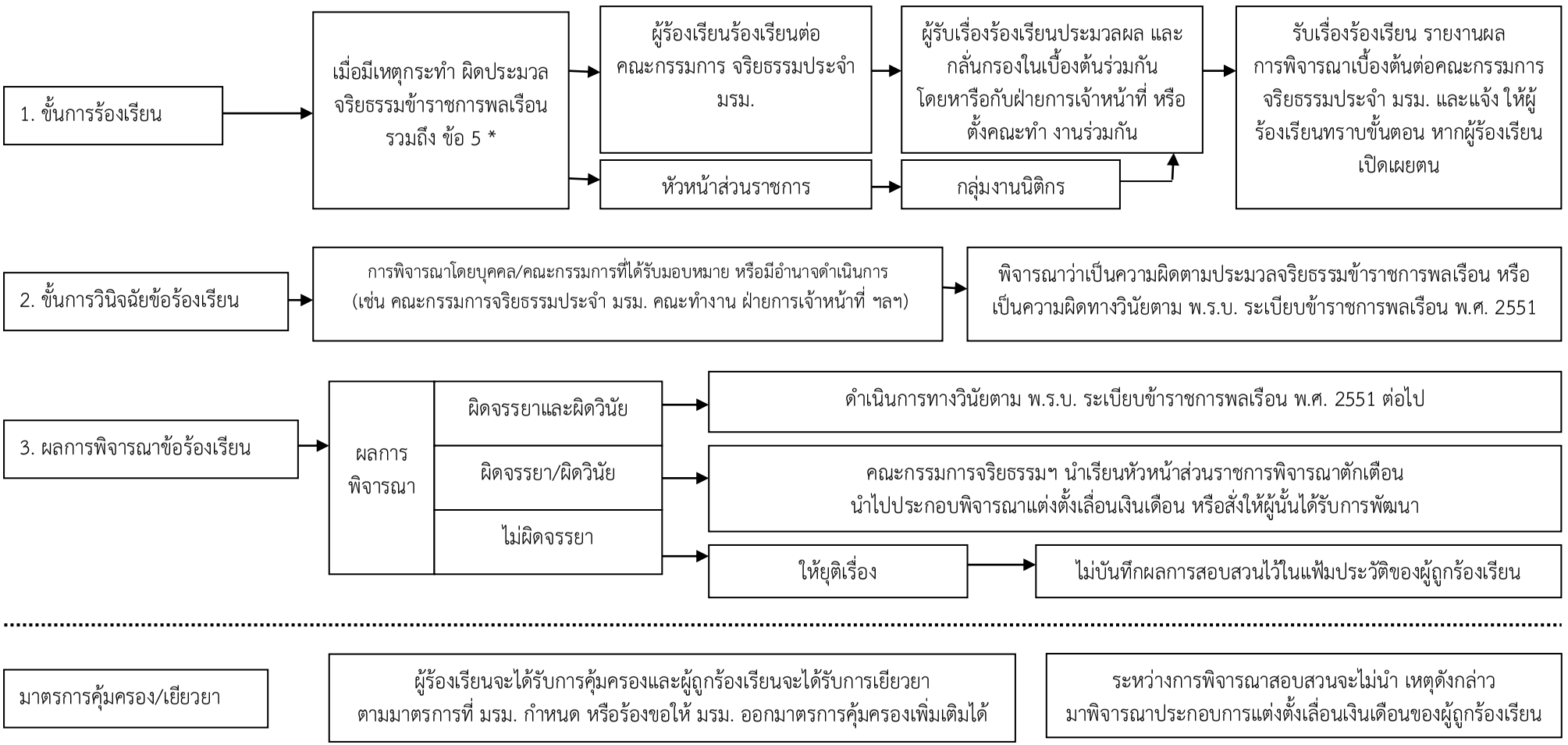
กรณีท่านพบเห็นและมีหลักฐานที่ทำให้มั่นใจว่า เจ้าหน้าที่รัฐทุจริตและปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของตนเอง และทำให้ประโยชน์ส่วนรวมเสียหาย ท่านสามารถประสานให้ข้อมูลกับหน่วยงานดังต่อไปนี้

1. หน่วยงานที่ต้นสังกัดของผู้กระทำความผิด (มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามกองบริหารงานบุคคล 511)
2. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน โทรศัพท์สายด่วน 1676
3. ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย โทรศัพท์สายด่วน 1567
4. ศาลปกครอง โทรศัพท์สายด่วน 1355
5. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) โทรศัพท์ 0 2528 4800 ถึง 4849
6. มูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด โทรศัพท์ 0 2547 1311
7. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน โทรศัพท์ 0 2271 8000

5.2 ขั้นตอนกระบวนการดำเนินการ

กรณีข้อสงสัยหรือทักท้วงว่ามีการกระทำ ที่เอื้อต่อการมีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เมื่อข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีความสงสัยว่า ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใดหรือดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติการใด ในฐานะส่วนตัวจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่ ให้ข้าราชการยุติการกระทำ ดังกล่าวไว้ก่อนแล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรม พิจารณา เมื่อผ่านกระบวนการวินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว ให้ปฏิบัติตามนั้น ทั้งนี้ขั้นตอนและกระบวนการดำ เนินการปรากฏดังผังภาพต่อไปนี้

ขั้นตอนกระบวนการดำเนินการ กรณีข้อสงสัยหรือทักท้วงว่า มีการกระทำ ที่เอื้อต่อการมีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

หมายเหตุ : * *ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ 5 : ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน รวมถึงข้อ ๕ (๓) ไม่กระทำ การใด หรือดำ รงตำแหน่ง หรือปฏิบัติการใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่*

ภาคผนวก

ผท.1

แบบฟอร์มการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย/แต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เจ้า
ถึงความเกี่ยวข้องกับผู้ขาย ผู้ให้เช่า ผู้รับจ้าง ผู้เสนองาน หรือผู้ชนะการป

(เขียนที่).....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

เรียน อธิการบดี

ข้าพเจ้าชื่อ.....นามสกุล.....
ตำแหน่ง.....สังกัด .....
ศูนย์/สำนัก/สำนักงาน.....
ได้มอบหมายให้นาย/นาง/นางสาว.....ตำแหน่ง.....
สังกัด.....ให้ปฏิบัติหน้าที่.....
ตามระเบียบ.....
ชื่อโครงการ/งาน/รายการที่ขอซื้อ เช่า/จ้าง หรือจำหน่าย.....

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบแล้วและขอรับรองว่า บุคคลดังกล่าวไม่มีความเกี่ยวข้องและ/หรือส่วนได้เสียใดๆ กับผู้ขาย ผู้ให้เช่า ผู้รับจ้าง ผู้เสนองาน หรือผู้ชนะการประมูล

หากภายหลังปรากฏว่า ผู้ได้รับมอบหมาย/แต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่มีส่วนเกี่ยวข้องและ/หรือมีส่วนได้เสีย และ/หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้ขาย ผู้ให้เช่า ผู้รับจ้าง ผู้เสนองาน หรือผู้ชนะการประมูล ข้าพเจ้าจะรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว

(ลงชื่อ).....
(ผู้อำนวยการกองคลัง)

หมายเหตุ : แบบฟอร์มนี้ใช้เฉพาะกลุ่มพัสดุ
: ความเกี่ยวข้องและ/หรือผู้มีส่วนได้เสีย หมายถึง คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน คู่สมรสของบุตร พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน บุตรบุญธรรม

(เขียนที่).....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

เรียน ผู้อำนวยการกองคลัง

ข้าพเจ้าชื่อ.....นามสกุล.....
ตำแหน่ง.....สังกัด .....
ศูนย์/สำนัก/สำนักงาน.....
ได้รับมอบหมาย/แต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่.....
ตามระเบียบ.....
ชื่อโครงการ/งาน/รายการที่ขอซื้อ เช่า/จ้าง หรือจำหน่าย.....

ข้าพเจ้าขอให้คำรับรองว่า ไม่มีความเกี่ยวข้องและ/หรือส่วนได้เสียใดๆ กับผู้ขาย ผู้ให้เช่า ผู้รับจ้าง ผู้เสนองาน หรือผู้ชนะการประมูล

หากภายหลังปรากฏว่า ข้าพเจ้ามีส่วนเกี่ยวข้องและ/หรือมีส่วนได้เสีย และ/หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้ขาย ผู้ให้เช่า ผู้รับจ้าง ผู้เสนองาน หรือผู้ชนะการประมูล ข้าพเจ้าจะรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว

(ลงชื่อ).....
(.....)

หมายเหตุ : แบบฟอร์มนี้ใช้เฉพาะกลุ่มพัสดุ
: ความเกี่ยวข้องและ/หรือผู้มีส่วนได้เสีย หมายถึง คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน คู่สมรสของบุตร พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน บุตรบุญธรรม

แบบฟอร์มการตรวจสอบเจ้าหน้าที่เพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ/ผู้ตรวจรับ
ถึงความเกี่ยวข้องกับผู้ขาย ผู้ให้เช่า ผู้รับจ้าง ผู้เสนองาน หรือผู้ชนะการประมูล

(เขียนที่).....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

เรียน อธิการบดี

ข้าพเจ้าชื่อ.....นามสกุล.....
ตำแหน่ง.....สังกัด .....
ศูนย์/สำนัก/สำนักงาน.....
ได้เสนอชื่อ นาย/นาง/นางสาว.....ตำแหน่ง.....
สังกัด.....เพื่อแต่งตั้ง/มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่

- ☐ คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา
- ☐ คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง
- ☐ คณะกรรมการจ้างที่ปรึกษา
- ☐ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ
- ☐ อื่น ๆ .....

ตามระเบียบ.....
ชื่อโครงการ/งาน/รายการที่ขอซื้อ เช่า/จ้าง หรือจำหน่าย.....

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบแล้วและขอให้คำรับรองว่า บุคคลดังกล่าวไม่มีความเกี่ยวข้องและ/หรือส่วนได้เสียใดๆ กับผู้ขาย ผู้ให้เช่า ผู้รับจ้าง ผู้เสนองาน หรือผู้ชนะการประมูล

หากภายหลังปรากฏว่า ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่มีส่วนเกี่ยวข้องและ/หรือมีส่วนได้เสีย และ/หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้ขาย ผู้ให้เช่า ผู้รับจ้าง ผู้เสนองาน หรือผู้ชนะการประมูล ข้าพเจ้าจะรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว

(ลงชื่อ).....
(ผู้อำนวยการกองคลัง)

(ลงชื่อ).....พยาน
(หัวหน้ากลุ่มงานพัสดุ)

(ลงชื่อ).....พยาน
(เจ้าหน้าที่พัสดุ)

หมายเหตุ : ความเกี่ยวข้องและ/หรือผู้มีส่วนได้เสีย หมายถึง คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน คู่สมรสของบุตร พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน บุตรบุญธรรม

(เขียนที่).....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

เรียน อธิการบดี

ข้าพเจ้าชื่อ.....นามสกุล.....
ตำแหน่ง.....สังกัด .....
ศูนย์/สำนัก/สำนักงาน.....
ได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็น

- ☐ คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา
- ☐ คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง
- ☐ คณะกรรมการจ้างที่ปรึกษา
- ☐ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ
- ☐ อื่น ๆ .....

ตามระเบียบ.....
ชื่อโครงการ/งาน/รายการที่ขอซื้อ เช่า/จ้าง หรือจำหน่าย.....

ข้าพเจ้าขอให้คำรับรองว่า ไม่มีความเกี่ยวข้องและ/หรือส่วนได้เสียใดๆ กับผู้ขาย ผู้ให้เช่า ผู้รับจ้าง ผู้เสนองาน หรือผู้ชนะการประมูล

หากภายหลังปรากฏว่า ข้าพเจ้ามีส่วนเกี่ยวข้องและ/หรือมีส่วนได้เสีย และ/หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้ขาย ผู้ให้เช่า ผู้รับจ้าง ผู้เสนองาน หรือผู้ชนะการประมูล ข้าพเจ้าจะรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว

(ลงชื่อ).....
(.....)

หมายเหตุ : ความเกี่ยวข้องและ/หรือผู้มีส่วนได้เสีย หมายถึง คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน คู่สมรสของบุตร พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน บุตรบุญธรรม

แบบฟอร์มการรับรองตนเองของ .....
ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ/ผู้ตรวจรับ ถึงความเกี่ยวข้องกับผู้ขาย ผู้ให้เช่า ผู้รับจ้าง ผู้เสนองาน หรือผู้ชนะการประมูล

(เขียนที่).....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

เรียน อธิการบดี

ข้าพเจ้าชื่อ.....นามสกุล.....
ตำแหน่ง.....สังกัด .....
ศูนย์/สำนัก/สำนักงาน.....
ได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็น

- ☐ คณะกรรมการเปิดซองสอบราคา
- ☐ คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง
- ☐ คณะกรรมการจ้างที่ปรึกษา
- ☐ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ
- ☐ อื่น ๆ .....

ตามระเบียบ.....
ชื่อโครงการ/งาน/รายการที่ขอซื้อ เช่า/จ้าง หรือจำหน่าย.....

ข้าพเจ้าขอให้คำรับรองว่า ไม่มีความเกี่ยวข้องและ/หรือส่วนได้เสียใดๆ กับผู้ขาย ผู้รับจ้าง ผู้เสนองาน หรือผู้ชนะการประมูล

หากภายหลังปรากฏว่า ข้าพเจ้ามีส่วนเกี่ยวข้องและ/หรือมีส่วนได้เสีย และ/หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้ขาย ผู้ให้เช่า ผู้รับจ้าง ผู้เสนองาน หรือผู้ชนะการประมูล ข้าพเจ้าจะรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว

(ลงชื่อ).....
(.....)

หมายเหตุ : ความเกี่ยวข้องและ/หรือผู้มีส่วนได้เสีย หมายถึง คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน คู่สมรสของบุตร พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน บุตรบุญธรรม

แบบฟอร์มการตรวจสอบ คณะกรรมการ/คณะทำงาน เกี่ยวกับกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล

(เขียนที่).....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

เรียน อธิการบดี

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) .....
ตำแหน่ง.....สังกัด .....
ศูนย์/สำนัก/สำนักงาน.....
ได้เสนอชื่อ นาย/นาง/นางสาว.....เพื่อแต่งตั้งให้เป็น

☐ คณะกรรมการ.....

☐ คณะทำงาน.....

ในการดำเนินการเพื่อ (สรรหา/บรรจุ/แต่งตั้ง/โยกย้าย/ประเมินผลการปฏิบัติราชการ/อื่นๆ (ให้ระบุ)) .....
.....
.....
.....

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบแล้วและขอให้คำรับรองว่า บุคคลดังกล่าวไม่มีความเกี่ยวข้องและ/หรือส่วนได้เสียใดๆ ในเรื่องที่ต้องดำเนินการ

หากภายหลังปรากฏว่า ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่มีส่วนเกี่ยวข้องและ/หรือมีส่วนได้เสียในเรื่องที่ได้ดำเนินการ ข้าพเจ้าจะรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว

(ลงชื่อ).....
(ผู้อำนวยการกองบริหารงานบุคคล)

(ลงชื่อ).....พยาน
(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน
(.....)

หมายเหตุ : ความเกี่ยวข้องและ/หรือผู้มีส่วนได้เสีย หมายถึง คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน คู่สมรสของบุตร พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน บุตรบุญธรรม

(เขียนที่).....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

เรียน อธิการบดี

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) .....
ตำแหน่ง.....สังกัด .....
ศูนย์/สำนัก/สำนักงาน.....
ได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้เป็น

☐ คณะกรรมการ.....

☐ คณะทำงาน.....

ในการดำเนินการเพื่อ (สรรหา/บรรจุ/แต่งตั้ง/โยกย้าย/ประเมินผลการปฏิบัติราชการ/อื่นๆ (ให้ระบุ)) .....
.....
.....
.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าไม่มีความเกี่ยวข้องและ/หรือส่วนได้เสียใดๆ ในเรื่องที่ต้องดำเนินการ

หากภายหลังปรากฏว่า ข้าพเจ้ามีส่วนเกี่ยวข้องและ/หรือมีส่วนได้เสียในเรื่องที่ได้ดำเนินการ ข้าพเจ้าจะรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว

(ลงชื่อ).....
(.....)

หมายเหตุ : ความเกี่ยวข้องและ/หรือผู้มีส่วนได้เสีย หมายถึง คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน คู่สมรสของบุตร พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน บุตรบุญธรรม

แบบฟอร์มการรับรองตนเองของ.....
เกี่ยวกับกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล

(เขียนที่).....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

เรียน อธิการบดี

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) .....
ตำแหน่ง.....สังกัด .....
ศูนย์/สำนัก/สำนักงาน.....
ได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งให้เป็น

☐ คณะกรรมการ.....

☐ คณะทำงาน.....

ในการดำเนินการเพื่อ (สรรหา/บรรจุ/แต่งตั้ง/โยกย้าย/ประเมินผลการปฏิบัติราชการ/อื่นๆ (ให้ระบุ)) .....
.....
.....
.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าไม่มีความเกี่ยวข้องและ/หรือส่วนได้เสียใดๆ ในเรื่องที่ต้องดำเนินการ

หากภายหลังปรากฏว่า ข้าพเจ้ามีส่วนเกี่ยวข้องและ/หรือมีส่วนได้เสียในเรื่องที่ได้ดำเนินการ ข้าพเจ้าจะรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว

(ลงชื่อ).....
(.....)

หมายเหตุ : ความเกี่ยวข้องและ/หรือผู้มีส่วนได้เสีย หมายถึง คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน คู่สมรสของบุตร พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน บุตรบุญธรรม

แบบฟอร์มรายงานการรับของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันควรได้ตามกฎหมายหรือโดยธรรมจรรยาบรรณ

(เขียนที่).....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....
สังกัด ศูนย์/สำนัก/กลุ่ม.....โทร.....
ขอรายงานการรับของขวัญ ดังนี้

๑. ของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้รับ มีลักษณะดังนี้

- ☐ ได้รับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติ โดยมีลักษณะเป็นการให้แก่ข้าพเจ้าโดยเฉพาะเจาะจง และมีมูลค่าเกินกว่า ๓,๐๐๐ บาท
- ☐ ได้รับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสน่หา แต่มีจำนวนเกินกว่าความเหมาะสมตามฐานานุรูป
- ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

๒. ผู้ให้ของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด

- ☐ หน่วยงานภาครัฐ
- ☐ หน่วยงานภาคเอกชน
- ☐ ประชาชน
- ☐ ญาติ
- ☐ อื่น ๆ .....

๓. เหตุผลในการรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด

- ☐ <u>เทศกาลต่าง ๆ</u>
  - ☐ วันขึ้นปีใหม่
  - ☐ สงกรานต์
  - ☐ ตรุษจีน
  - ☐ อื่น ๆ .....
- ☐ <u>โอกาสสำคัญ</u>
  - ☐ เกษียณอายุราชการ
  - ☐ การขอบคุณ
  - ☐ การแสดงความยินดี
  - ☐ การแสดงความเสียใจ
  - ☐ การต้อนรับ
  - ☐ การให้ความช่วยเหลือ
  - ☐ อื่น ๆ .....
- ☐ <u>กรณีอื่น ๆ (โปรดระบุ)</u> .....

๔. การดำเนินการเกี่ยวกับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้รับ

☐ ยึดถือเป็นประโยชน์ส่วนบุคคล

☐ ส่งคืนแก่ผู้ให้

☐ ส่งมอบให้แก่สำนักงานสถิติแห่งชาติ

☐ อื่น ๆ .....

๕. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะประเด็นอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1.	รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิชัย บุษหมั่น	รองอธิการบดี
2.	รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาศ	คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
3.	อาจารย์พวงผกา คุณาสิทธิ์	ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและประกันคุณภาพ

วิเคราะห์ รวบรวม เรียบเรียง และจัดทำรูปเล่ม

1.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์	รองคณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
2.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ์	รองคณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
3.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนัณชัย สิงห์มาตย์	รองผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและประกันคุณภาพ
4.	อาจารย์วาสนา บรรลือหาญ	อาจารย์
5.	อาจารย์อาภาภรณ์ จวนสาง	อาจารย์
6.	อาจารย์ธีรภัทร์ ลอยวิรัตน์	อาจารย์
7.	นางอาภากร ประจันตะเสน	หัวหน้าสำนักงานคณบดี
8.	นางสาวศุรินภา ทุงจันทร์	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไปปฏิบัติการ
9.	นางสาวอิสริยา ใจซื่อ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
10.	นายธนชัย ใจซื่อ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
11.	นางสาวบลณิชา แก้วไพรวัน	ผู้ปฏิบัติงานบริหารปฏิบัติงาน
12.	นายสันธวัลย์ พวงมัชชิมา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

หน่วยงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
80 ถนนนครสวรรค์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000
โทรศัพท์/โทรสาร 0-4372-2214 โทรศัพท์ 0-4372-1118-9
เว็บไซต์ http://rmu.ac.th